1. Welk probleem lost dit initiatiefvoorstel op volgens de initiatiefnemer?
   Dit is een politieke vraag, die gesteld kan worden tijdens de beeldvormende commissievergadering.

2. Een inleidend verzoek moet minimaal 200 handtekeningen hebben én uiterlijk 7 dagen voor een raadsvergadering waar op dit onderwerp besloten wordt, ingediend worden. Inspreken kan in de beeldvormende vergadering en pas in de oordeelsvormende vergadering is er zicht op de voorlopige standpunten van partijen. Nu daar in bijvoorbeeld deze maand maar 7 dagen zitten tussen oordeelsvormende vergadering en raadsvergadering, moet een inleidend verzoek dus vóór de oordeelsvormende vergadering worden ingediend.

    1. Klopt dit?
       Dat is correct. De periode van 7 dagen is noodzakelijk omdat voorafgaand aan de raadsvergadering vastgesteld moet worden of het inleidend verzoek aan de eisen voldoet en er sprake is van geldige ondersteuningsverklaringen. Als er een geldig inleidend verzoek wordt ingediend, wordt het onderwerp wel besproken (behandeld) in de raadsvergadering, maar wordt er geen besluit genomen over het voorstel zelf. Het is dus noodzakelijk om voorafgaand aan de raadsvergadering vast te stellen of er een geldig inleidend verzoek is ingediend.

    2. Wat doet dit met het belang van de vergaderingen van de gemeenteraad?
       Het voorstel betreft een raadgevend referendum. De gemeenteraad heeft dus altijd het laatste woord. Indien er een inleidend verzoek is ingediend, behandelt de raad het voorstel volledig, alleen de besluitvorming wordt uitgesteld totdat het referendum is gehouden. Overigens kan de raad na het referendum besluiten om het voorstel eerst opnieuw oordeelsvormend te behandelen.

    3. Is de ambtelijke capaciteit beschikbaar om in deze korte tijd niet alleen de verklaringen in te nemen maar deze ook op juistheid te controleren?
       Hiervoor verwijs ik naar de wensen en bedenkingen van het college, onder ‘personele inzet’.

    4. In artikel 6 lid 7 wordt gezegd dat deze handtekeningen niet meetellen voor het definitieve verzoek. Mogen deze mensen dan opnieuw tekenen?
       Ja, zij mogen wel opnieuw tekenen voor het definitieve verzoek.

3. Het raadsvoorstel zegt niets over de voorwaarden waaraan onderwerpen moeten voldoen om überhaupt onderdeel van de besluitvorming te laten zijn. Artikel 2 bevat daar namelijk vele uitzonderingen. Daarover de volgende vragen:

    1. Waarom heeft de initiatiefnemer in zijn raadsvoorstel niet duidelijk gemaakt dat niet elk besluit onderwerp van een referendum kan zijn? Hoe duidt initiatiefnemer dit gebrek aan transparantie naar de inwoners?
       De onderwerpen waarover geen referendum kan worden gehouden zijn transparant vermeld in de verordening. Deze onderwerpen zijn overgenomen uit de modelverordening van de VNG en verordeningen van omliggende gemeenten (Hengelo en Enschede). De raad beslist altijd over het inleidend en het definitief verzoek, alvorens het referendum te organiseren. Bij de afweging die de raad daarover maakt, zijn de bepalingen in artikel 2 leidend.

2. In artikel 2 lid 2 onder j wordt verwezen naar eerdere besluitvorming. Veel beslissingen worden in meerdere stappen besproken. Bijvoorbeeld het onderwerp tijdelijk wonen. Waarom sluit de initiatiefnemer dit onderwerp daarmee uit van een referendum?
   Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat er over eenzelfde onderwerp meerdere referenda kunnen worden gehouden. Of er sprake is van een besluit dat 'zijn grondslag vindt in een eerder besluit' van de raad, is ter beoordeling aan de gemeenteraad zelf. Dit is in dezelfde bepaling opgenomen.

3. Zijn zienswijzen op besluiten van of begrotingen van gemeenschappelijke regelingen referendabel? Zo ja, waarom? Zo nee, op basis van welk artikel?
   Deze besluiten zijn op grond van de voorgestelde referendumverordening niet uitgezonderd. Wel geldt een wettelijke termijn waarbinnen zienswijzen kunnen worden ingediend. Als die termijn verstreken is, mag de gemeenschappelijke regeling er vanuit gaan dat de betreffende gemeenteraad geen zienswijze indient. In de praktijk zal het niet haalbaar zijn om voor het verstrijken van die wettelijke termijn een referendum te organiseren en een raadsbesluit te nemen. In dat geval kan de raad een beroep doen op de uitzonderingsbepaling in artikel 2, tweede lid onder k (dringende redenen om geen referendum te houden).

4. Zijn wensen en bedenkingen van de raad op privaatrechtelijke rechtshandelingen van het college om bijvoorbeeld een sportbedrijf op te richten (cf. artikel 160 lid 2) referendabel? Zo nee, op basis van welk artikel?
   Een dergelijk besluit is referendabel op grond van de verordening.

5. Is een raads- of coalitieakkoord referendabel? Zo nee, op basis van welk artikel?
   Een raadsakkoord dat ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd, is op grond van deze verordening referendabel. Het is niet gebruikelijk om een coalitieakkoord ter vaststelling aan de raad voor te leggen, omdat dit afspraken zijn tussen de fracties van de coalitievormende partijen. In dat geval is een coalitieakkoord dus ook niet referendabel.

6. De vaststellen van de begroting en de rekening kunnen geen onderdeel van een referendum zijn. Klopt het dat wijzigingen daarmee niet uitgesloten zijn? Zo nee, op basis van welk artikel?
   Met het wijzigen van de begroting of de rekening wordt de begroting of rekening gewijzigd vastgesteld. Een dergelijk besluit is daarmee niet referendabel.

7. En waarom zijn andere begrotingswijzigingen en bijvoorbeeld de kadernota en de halfjaarrapportage wel referendabel volgens initiatiefnemer?
   Zie de beantwoording van vraag 6.

4. Ten aanzien van de referendumcommissie:

   1. Wordt er een vergoeding aan de leden van de referendumcommisie gegeven?
      Dit is nog niet bepaald. Het ligt voor de hand deze leden een vergoeding per vergadering aan te bieden, zoals dit ook geldt voor de leden van de bezwaarschriftencomissie. De referendumcommissie komt alleen bij elkaar op het moment dat een referendumverzoek is ingediend.

2. Hoe hoog is deze vergoeding?
   Deze vergoeding moet nog nader worden bepaald.

3. Waarom is voor de onverenigbaarheid van functies niet aangesloten bij artikel 13 van de gemeentewet? Is initiatiefnemer het met ons eens dat het onwenselijk is als leden van de referendumcommissie bijvoorbeeld landelijk, provinciaal of in een buurgemeente politiek of bestuurlijk actief zijn? Zo nee, waarom niet?
   Bij de voorwaarden die gelden voor de leden van de referendumcommissie is aansluiting gezocht bij de modelverordening van de VNG. De referendumcommissie heeft slechts een adviserende taak en bestaat uit meerdere leden. Er is op daarom niet gekozen voor een dergelijke bepaling.

5. Uit welke begrotingspost wil initiatiefnemer de kosten van een referendum dekken?
   Op het moment dat er een geldig referendumverzoek is ingediend, zal de raad daarvoor geld beschikbaar moeten stellen. Omdat de verwachting is dat dit slechts in een enkel geval gebeurt, wordt niet voorgesteld op voorhand een structureel budget in de begroting vrij te maken.

6. Ten aanzien van de subsidie:

   1. Welke voorwaarden wil initiatiefnemer verbinden aan de subsidie?
      De voorwaarden die worden gesteld zijn vermeld in artikel 10 en 11 van de verordening.

   2. In hoeverre is objectieve informatievoorziening in de ogen van de initiatiefnemer een subsidievoorwaarde?
      De voorwaarden zijn gesteld in artikel 10 en 11 van de verordening. Subsidie wordt verstrekt voor activiteiten van zowel voor- als tegenstanders. Daarnaast worden activiteiten gesubsidieerd die het debat op ‘neutrale wijze bevorderen’.

   3. Waarom zijn politieke partijen uitgesloten van deelname aan een referendumcampagne (artikel 10, lid 4 onder c)? Zijn lokale politieke partijen niet juist een belangrijk onderdeel van de lokale democratie?
      Zeker, zij zullen ook vanuit hun eigen perspectief deelnemen aan de campagne. Artikel 10 geeft alleen aan dat politieke partijen daarvoor geen subsidie ontvangen.

7. Waarom is er niet gekozen voor een opkomstdrempel voor een geldige uitslag?
   Het betreft een raadgevend referendum, wat betekent dat de gemeenteraad niet gebonden is aan de uitslag. De fracties in de gemeenteraad wegen zelf de uitslag van het referendum en nemen de uitslag mee in hun uiteindelijke stemgedrag. Het ligt voor de hand dat een referendumuitslag door fracties zwaarder wordt gewogen, op het moment dat de opkomst bij het referendum hoger was en de uitslag een duidelijk beeld geeft. Omdat fracties daarin een eigen afweging maken, is het ‘geldig’ verklaren van een referendum bij een bepaalt percentage, niet zinvol.

Aanvullende technische vraag n.a.v. beeldvormende commissievergadering

hoe lang heeft de gemeente nodig om verzoeken te kunnen verwerken en treedt de verordening ook pas dan in werking als die kan worden toegepast?

> Er is per abuis geen datum van inwerkingtreding in de verordening opgenomen. Voordat de verordening in werking kan treden moeten leden van de referendumcommissie worden benoemd en moeten de gemeentelijke processen gereed worden gemaakt. Voorgesteld wordt dat de verordening in werking treedt per 1 oktober 2025. Het voorstel wordt daarop aangepast.